

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Ομιλία του πρωθυπουργού και πρόεδρου του ΣΥΡΙΖΑ, Αλέξη Τσίπρα, στο Ευρωπαϊκό Προοδευτικό Φόρουμ με θέμα: «Ενώνοντας δυνάμεις για μια άλλη Ευρώπη»

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι. Με μεγάλη μου χαρά βρίσκομαι σήμερα εδώ, αν και ανήμερα της ονομαστικής μου εορτής, εν τούτοις είναι πολύ ευχάριστο να περνάει κανείς ευχάριστες, καλές στιγμές με ανθρώπους που αγαπά και εκτιμά. Δυστυχώς δεν έχω τη δυνατότητα να σας κεράσω, είστε πολλοί σήμερα, ελπίζω όμως να σας γλυκάνω με όσα θα πω. Θέλω λοιπόν να ευχαριστήσω όλους και όλες εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ, κυρίως τους προσκεκλημένους μας που ήρθαν από την Ευρώπη για την παρουσία σας το διήμερο αυτό στην Αθήνα, στο οποίο νομίζω καταγράφηκε ένα ακόμα σημαντικό βήμα για τη συμπόρευση των προοδευτικών δυνάμεων στο κοινό μας σπίτι, που λέγεται Ευρώπη, που λέγεται Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μια Ευρώπη που σήμερα, βρίσκεται σήμερα σε ένα σημαντικό ιστορικό σταυροδρόμι και που δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι το ίδιο το μέλλον της βρίσκεται σε διακύβευση.

Διότι η οικονομική κρίση που ξέσπασε το 2008 έφερε στην επιφάνεια τους καταστατικούς και λανθάνοντες κοινωνικούς ανταγωνισμούς που για χρόνια τελούσαν σε ύπνωση.

Πρώτα και κύρια τον ανταγωνισμό κεφαλαίου και εργασίας που είχε υπερπροσδιοριστεί από το καθεστώς της νεοφιλελεύθερης συναίνεσης και της απολύτης ηγεμονίας της αγοράς.

Έφερε στην επιφάνεια τα προβλήματα της Ένωσης που οι προοδευτικές δυνάμεις ανά την ήπειρο, εδώ και πολλά χρόνια είχαν επισημάνει.

Το δημοκρατικό έλλειμμα, την ατολμία σε επίπεδο θεσμικής ολοκλήρωσης, την έλλειψη αλληλεγγύης και συνευθύνης θα έλεγα ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Αυτοί οι ανταγωνισμοί και τα προβλήματα που για χρόνια έθεται στο τραπέζι η Ευρωπαϊκή Αριστερά καθώς και τμήματα των Σοσιαλιστών και των Πρασίνων, έγιναν ζώσα πραγματικότητα για τους λαούς μας, με το που ξέσπασε η κρίση στην Ευρώπη.

Όμως, οι κυρίαρχες δυνάμεις του συντηρητικού μπλοκ της Ένωσης, ακόμα και όταν ξέσπασε η κρίση, συνέχισαν να ξορκίζουν την οποιαδήποτε συζήτηση και προβληματισμό πάνω σε αυτά τα προβλήματα.

Και σε ένα βαθμό, δυσκολεύονται ακόμα και σήμερα να το κάνουν με τρόπο ουσιαστικό και βοηθητικό για το μέλλον της Ευρώπης, διότι επιμένουν να ερμηνεύουν τα κακώς κείμενα της κρίσης με τρόπο εν πολλοίς δογματικό, από τη δική τους, βεβαίως, πάντοτε, ιδεολογική σκοπιά.

Αν πιστεύαμε αυτούς τους ιεραποστόλους του νεοφιλελευθερισμού, θα τείναμε στο συμπέρασμα ότι η κρίση ήταν κάτι σαν φυσικό φαινόμενο.

Ή ίσως αποτέλεσμα μιας κάποιας αγκύλωσης στο περιβόητο αόρατο χέρι της αγοράς.

Ή, ακόμα χειρότερα, αποτέλεσμα μιας μη επαρκούς ευθυγράμμισης με τις επιταγές του ελεύθερου ανταγωνισμού και της λογικής της απορρύθμισης.

Θα έλεγα ότι είναι όντως ενδιαφέρουσα η χρήση της φυσικής ή ακόμα και της μεταφυσικής εδώ.

Και πολύ περισσότερο ενδιαφέρουσα είναι αυτή η ιδεολογική αντιστροφή των πολιτικών ελίτ και των θεωρητικών του φιλελευθερισμού ότι η Ευρώπη κατέληξε στο χείλος της καταστροφής όχι επειδή εγακτέλειψε το μεταπολεμικό κοινωνικό συμβόλαιο αλλά επειδή δεν ήταν αρκετά επιθετική στη νεοφιλελεύθερη προσαρμογή.

Προφανώς, όμως οι εξηγήσεις για την κρίση δεν προκύπτουν από ουδέτερες και αμερόληπτες τεχνοκρατικές αναλύσεις, όπως θέλει να μας

επιβάλλει η νέα κυρίαρχη στην Ευρώπη ιδεολογία του τεχνοκρατισμού που είναι όμως παλιά, τόσο παλιά, όσο οι σχέσεις εξουσίας.

Κάθε εξήγηση για την κρίση είναι και αυτή κομμάτι του κοινωνικού και πολιτικού ανταγωνισμού. Προέρχεται από συγκεκριμένες ομάδες, εξυπηρετεί συγκεκριμένα συμφέροντα και εντάσσεται σε συγκεκριμένους στρατηγικούς σχεδιασμούς.

Η πραγματικότητα λοιπόν των οικονομικών, πολιτικών και τεχνοκρατικών ελίτ της Ένωσης είναι τις περισσότερες φορές, αν όχι πάντα, τελείως διαφορετική από την πραγματικότητα που βιώνουν οι κοινωνίες, ο λαός μας, από τη λαϊκή πραγματικότητα.

Το ίδιο συμβαίνει με τις εξηγήσεις τους, την κατανόηση της συγκυρίας, τις ιεραρχήσεις τους, τα συμφέροντα τους αλλά και τους πολιτικούς τους σχεδιασμούς.

Πρόκειται εδώ για έναν εφ' όλης της ύλης ανταγωνισμό με εξάρσεις και υφέσεις. Και σήμερα αυτός ο ανταγωνισμός θα έλεγα ότι βρίσκεται σε προφανή έξαρση.

Αυτό προκύπτει από την εικόνα ρευστοποίησης των κοινωνικών ταξινομήσεων αλλά και των πολιτικών συστημάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Και εμείς, οι ριζοσπαστικές αριστερές και προοδευτικές δυνάμεις της Ευρώπης πρέπει να δώσουμε, νομίζω, τις δικές μας εξηγήσεις για τα αίτια της κρίσης αλλά και για τις προτεραιότητες της επόμενης μέρας. Διότι είναι προϋπόθεση να δώσουμε εξηγήσεις για τα αίτια της κρίσης προκειμένου να δούμε τις προτεραιότητες της επόμενης μέρας αν θέλουμε να ηγεμονεύσουμε σε αυτόν τον ανταγωνισμό.

Για μας λοιπόν ήταν συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές που δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για να πάρει η κρίση του καπιταλισμού τη συγκεκριμένη μορφή που πήρε στην ευρώπη.

Επιλογές με το ιδεολογικό και το ταξικό αποτύπωμα των νεοφιλελεύθερων και συντηρητικών δυνάμεων, οι οποίες αναδείχθηκαν σε κυρίαρχο πόλο πανευρωπαϊκά, ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '90.

Μιλώ πρωτίστως για την πολιτική οικογένεια της Ευρωπαϊκής Δεξιάς, η οποία όμως, δυστυχώς, θα πω, δεν ήταν μόνη σε αυτή την πορεία.

Γιατί υπήρξαν και μεγάλα – τα συντριπτικά μεγαλύτερα για να είμαστε ακριβείς - τμήματα της Ευρωπαϊκής Σοσιαλδημοκρατίας που βάδισαν το νεοφιλελεύθερο μονόδρομο, αποδυναμώνοντας έτσι την ισχύ του προοδευτικού μπλοκ σε ολόκληρη την ήπειρο.

Παίρνοντας μάλιστα στην πλάτη τους πολλές φορές, πολύ δύσκολες και αντιλαϊκές πολιτικές απορύθμισης της αγοράς εργασίας, ιδιαίτερα πριν την κρίση, αναφέρομαι στις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Η Ευρώπη λοιπόν, βρέθηκε να υλοποιεί μια στρατηγική η οποία πέραν της ευημερίας των δεικτών και των αριθμών, παρήγαγε και ορισμένα απτά και απολύτως συνειδητά αποτελέσματα.

Μια στρατηγική που διεύρυνε τις κοινωνικές ανισότητες:

Με την απόλυτη υπερίσχυση της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού, έναντι οποιασδήποτε άλλης στάθμισης, κοινωνικής ή άλλης

– και κάπως έτσι ο ελεύθερος ανταγωνισμός μετατράπηκε στον ολοκληρωτικό κυρίαρχο των κοινωνικών, πολιτικών και νομικών εξελίξεων στην Ένωση, σε βάρος κάθε άλλου δικαιώματος.

Με τη σταδιακή υποχώρηση του κοινωνικού κράτους,

Με την απορρύθμιση της αγοράς εργασίας στο όνομα της ανταγωνιστικότητας,

Με την ενίσχυση των προνομίων του μεγάλου πλούτου, στο όνομα φυσικά της ανάπτυξης,

Με τη σταδιακή μετατόπιση της ουσιαστικής διαδικασίας λήψης των αποφάσεων από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους κάθε λαού σε αμφιβόλου

νομιμοποίησης αλλά και επάρκειας, σώματα τεχνοκρατών και συμβούλων. Πολλές φορές μάλιστα λειτουργώντας άτυπα. Ας μην ξεχνάμε, ένα από αυτά είναι το Γιούρογκρουπ. Λειτουργεί άτυπα.

Η Ευρώπη βεβαίως ήταν πάντοτε πεδίο ανταγωνισμού και ανάπτυξης διαφορετικών πολιτικών σχεδίων και ιεραρχήσεων.

Αλλά τις πρώτες δεκαετίες της συγκρότησής της συνυπήρχαν σε μια ισορροπία οι διαφορετικές αρχές, σε ένα πλαίσιο ενός κοινωνικού και πολιτικού συμβιβασμού.

Έτσι η βαθιά και ιστορική δημοκρατική της παράδοση, η συνεργασία, η αλληλεγγύη, η σύγκλιση ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ένωσης, ως στόχος, η αρχή του κοινωνικού κράτους, η προστασία της εργασίας συνυπήρχαν σε μια ασταθή ισορροπία με τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, της απορρύθμισης του κράτους και της αγοράς εργασίας.

Η εξέλιξη όμως από τα τέλη της δεκαετίας του 80 και μετά με την αρχή της στρατηγικής συμπόρευσης της σοσιαλδημοκρατίας και ευρωπαϊκού νεοφιλελευθερισμού ήταν ραγδαία, θα έλεγα, εναντίον των συμφερόντων του κόσμου της εργασίας. Και η ισορροπία δυνάμεων ανατράπηκε.

Σε αυτό το πλαίσιο, ήρθε η κρίση για να επιταχύνει τη συντηρητικοποίηση και να επιδεινώσει την κατάσταση. Αυτό που από ιδρύσεώς της, οραματιζόταν να γίνει μια Ένωση οικογένεια κρατών, εθνών και λαών, έφτασε να γίνει, μεσούσης της κρίσης μια μεγάλη τάξη επιμελών μαθητών, που κάθονται στα πρώτα θρανία και δήθεν απείθαρχων μαθητών που κάθονται στη γαλαρία.

Στη βάση αυτή, η οικονομική ανισομέρεια έγινε, από εξαίρεση, κανόνας. Τα διχαστικά στερεότυπα έγιναν οδοδείκτης επιβολής μιας συγκεκριμένης οικονομικής πολιτικής.

Οι κοινωνικές ανάγκες έγιναν παράπλευρη απώλεια για την εφαρμογή της σιδηράς δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Και σήμερα, η Ευρώπη που βαδίζει δειλά, με πολύ δειλά βήματα, στη «μετά την κρίση» εποχή, βλέπει στην επικράτεια της, τις συνέπειες των πράξεων και των αποφάσεων των συντηρητικών πολιτικών της ηγεσιών.

Βλέπει τους οπαδούς του εθνικού απομονωτισμού, όχι απλά να κερδίζουν έδαφος αλλά και να πετυχαίνουν ισχυρά πλήγματα έναντι της ίδιας της Ευρωπαϊκής ιδέας, όπως στην περίπτωση της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε.

Βλέπει τους κάθε λογής δημαγωγούς, να εκμεταλλεύονται τις δομικές αδυναμίες της Ένωσης και να αποκτούν πρωτοφανή πολιτική και εκλογική επιρροή, κυρίως σε χώρες του κέντρου και του πρώην ανατολικού μπλοκ.

Βλέπει κράτη μέλη της Ένωσης, να αγνοούν τις αρχές και τις συμφωνίες της και να ορθώνουν τείχη και φράχτες, απέναντι στους κυνηγημένους του πολέμου και της τρομοκρατίας, μετανάστες και πρόσφυγες, που ψάχνουν καταφύγιο, κυνηγημένοι από τον πόλεμο, και μια ελπίδα μιας νέας ζωής στις χώρες της Ευρώπης.

Βλέπει την ακροδεξιά, να αυξάνει διαρκώς την εκλογική της βάση αλλά και την επιχειρησιακή της δράση, με στόχο πάντα τους αδύναμους,

Είτε αυτοί είναι μετανάστες, είτε ομοφυλόφιλοι, είτε συνδικαλιστές είτε όποιον η φρικτή ιδεολογία της κατατάσσει ως εχθρό του εκάστοτε έθνους.

Με δυο λόγια, βλέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση απέναντι της, όσους η ίδια καταδίκασε δικαίως στο περιθώριο και την ανυποληψία, όσο επέλεγε να κινείται στη βάση των αξιών που τη χαρακτήρισαν, από συγκρότησής της, από την ίδρυση της Ενωμένης Ευρώπης.

Και αναφέρομαι στις αξίες της συλλογικής προόδου, της ειρηνικής συνύπαρξης και της ευημερίας των λαών της.

Σήμερα λοιπόν, που η Ευρώπη μοιάζει να μιλά μια άλλη γλώσσα από τη μητρική της γλώσσα, όλο και περισσότεροι πολίτες πάυουν να την ακουν.

Όμως, φίλες και φίλοι, η δύσκολη κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η Ευρώπη πιστεύω, όχι γιατί πρέπει να το πιστεύω αλλά γιατί πραγματικά το πιστεύω, δεν αποτελεί νομοτέλεια.

Στη συγκυρία δεν ενεργούν μονάχα οι εχθροί της Ενωμένης Ευρώπης.

Η μάχη για την ηγεμονία δεν είναι υπόθεση μονάχα των δύο στρατοπέδων στα οποία ήδη αναφέρθηκα. Δηλαδή των νεοφιλελεύθερων και της ακροδεξιάς που ραγδαία κερδίζει δυνάμεις. Υπάρχει ο πόλος των προοδευτικών δυνάμεων της Ευρώπης. Τουλάχιστον υπάρχει σε αξιακό πεδίο. Άλλο αν δεν συγκροτείται επαρκώς σε πολιτικό πεδίο, υπάρχει σε αξιακό πεδίο. Είναι ο δικός μας πόλος.

Που φέρει στις αποσκευές του τη βαριά ιστορική παράδοση των μεγάλων αγώνων, των μεγάλων κατακτήσεων αλλά και των θεσμικών τομών που άφησαν ιστορικά ανεξίτηλο το στίγμα τους.

Και σήμερα, με οδηγό αυτή την παράδοση αλλά και με μια νέα δυναμική, που είναι απαραίτητη, αυτός ο πόλος καλείται να προσέλθει στον πολιτικό και κοινωνικό ανταγωνισμό. Έρχονται και οι ευρωεκλογές, τον Μάη του 2019.

Αλλά προσέρχεται κατακερματισμένος.

Και ο κατακερματισμός, η πολυδιάσπαση, είναι ό,τι ακριβώς επιθυμούν όσοι επιδιώκουν την ιστορική ήττα όχι μόνο του αριστερού ευρωπαϊσμού αλλά θα έλεγα και των ιδρυτικών αξιών της ευρωπαϊκής ενοποίησης, της μητρικής γλώσσας που δεν μιλάει πια η Ευρώπη.

Θεωρώ λοιπόν ότι είναι κρίσιμο και αναγκαίο, σε αυτό το πλαίσιο, και θα ήθελα εγώ, αν μπορώ, να βάλω αυτό το λιθαράκι στη σημερινή συνάντηση, να μιλήσουμε σήμερα για την ανάγκη μιας νέας αριστεράς στην Ευρώπη.

Μιας νέας ευρωπαϊκής αριστεράς.

Που θα γεννηθεί μέσα από τις αντιθέσεις αλλά και μέσα από την αναγκαία συμπόρευση των προοδευτικών δυνάμεων της Ευρώπης.

Και που θα είναι, για να γίνω πιο σαφής, πολύ πιο ριζοσπαστική και μαχητική για τα δικαιώματα της κοινωνικής πλειοψηφίας από ό,τι είναι σήμερα ο μέσος όρος της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας.

Και σαφώς πιο φιλοευρωπαϊκή, πιο οικολογική, πιο δικαιωματική και αντιεθνικιστική από ό,τι ο μέσος όρος της σημερινής παραδοσιακής ευρωπαϊκής αριστεράς.

Με απώτερο στόχο να συμβάλει καθοριστικά στη συζήτηση και στη προσπάθεια για τις αναγκαίες προοδευτικές τομές και αλλαγές που χρειάζεται σήμερα η Ευρώπη, αν θέλουμε να έχει μέλλον.

Για μια Ευρώπη που θα βρει ξανά τη χαμένη της αίγλη, τη χαμένη της λαϊκή αποδοχή, στη βάση των αξιών της δημοκρατίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Και πιστεύω ότι η προσπάθεια που έχουμε ξεκινήσει με την Προοδευτική Συμμαχία στο Ευρωκοινοβούλιο και τις διαδικασίες του Προοδευτικού Φόρουμ στη Μασσαλία και την Αθήνα, είναι μια προσπάθεια που φέρνει κοντά εκείνες τις πολιτικές δυνάμεις που έχουν το όραμα, την ικανότητα και τη βούληση για την πρόοδο της Ευρώπης.

Και ξεκινώ, πρώτα από όλα, από τη δική μου, από τη δική μας, πολιτική οικογένεια. Την πολιτική οικογένεια του ΣΥΡΙΖΑ που είναι η Ευρωπαϊκή Αριστερά.

Που έχει πρωταγωνιστήσει σε όλους τους μικρούς και μεγάλους αγώνες για τη δημοκρατική επανίδρυση της Ευρώπης.

Και κατάφερε τα τελευταία χρόνια, τον καιρό της κρίσης, να πάρει δύναμη από τους εμβληματικούς κοινωνικούς αγώνες ενάντια στη λιτότητα και σε πολλές περιπτώσεις αυτή τη δύναμη να την αποτυπώσει σε πολιτική επιρροή.

Όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και αλλού. Στην Ισπανία, την Ιρλανδία.

Η Ελλάδα βεβαίως έγινε σύμβολο της μάχης απέναντι στην επιθετική λιτότητα και σήμερα μάλιστα μετά από τρία χρόνια γίνεται και παράδειγμα υπέρβασης της.

Την Ελλάδα που χρειάστηκε μια μεγάλη και σκληρή μάχη για να αφήσουμε πίσω τις δυνάμεις του νεοφιλελευθερισμού που την καταδίκασαν σε μια πρωτοφανή για την ΕΕ, έκρηξη ανεργίας, που έφτασε όταν αναλάβαμε στο 28% και στο 60% για τους νέους.

Και βέβαια μαζί με την απώλεια, τα πέντε πρώτα χρόνια, από το 2010 ως τον Γενάρη του 2015, του 25% του ΑΕΠ της, και βεβαίως αυτό συνοδεύτηκε από μια μαζική φυγή των νέων ανθρώπων, των νέων επιστημόνων, στο εξωτερικό.

Την Ελλάδα όμως που σήμερα ανακάμπτει, και ανακάμπτει με μια κυβέρνηση που στον πυρήνα της έχει την Αριστερά, κι αυτό είναι κάτι ξεχωριστό, καθώς είναι η πρώτη κυβέρνηση με πυρήνα την Αριστερά που γνώρισε η Ευρώπη μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Και για να συμβεί αυτό, χρειάστηκε η στήριξη και η αλληλεγγύη των συντρόφων μας από την Ευρωπαϊκή Αριστερά, σε κάθε στιγμή της μάχης που δώσαμε και συνεχίζουμε να δίνουμε.

Ο δεύτερος πόλος, όμως, αν ο πρώτος είναι η Ευρωπαϊκή Αριστερά, της προσπάθειας για τη συμπόρευση των προοδευτικών δυνάμεων στην Ευρώπη, προέρχεται από την πολιτική οικογένεια των Πρασίνων.

Είναι σαφές για μας, ότι δεν μπορεί να υπάρξουν πραγματικά προοδευτικές εξελίξεις που να μην εμπεριέχουν μια συγκεκριμένη και αποτελεσματική στρατηγική στα ζητήματα του περιβάλλοντος.

Σε μια περίοδο που, διεθνώς, η λήψη μέτρων ενάντια στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, δεν μπορεί να είναι υποσημείωση σε γενικές πολιτικές αποφάσεις, αλλά δομικό στοιχείο μιας προοδευτικής στρατηγικής.

Πέραν όμως της Οικολογίας, των περιβαλλοντικών ζητημάτων, η συμπόρευση Αριστεράς και Πρασίνων στα ζητήματα που αφορούν την υπεράσπιση των ατομικών ελευθεριών,

τη μάχη ενάντια στην ξενοφοβία και το ρατσισμό,

το δικαίωμα στον αυτοπροσδιορισμό και τη στήριξη στις διεκδικήσεις της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας,

αποτελούν μια παραδοσιακά ισχυρή σταθερά ανάμεσα στους δύο όμορους χώρους.

Και ο τρίτος πόλος, είναι οι δυνάμεις που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία.

Θέλω εδώ να ξεκαθαρίσω το εξής:

Οι ευθύνες της Ευρωπαϊκής Σοσιαλδημοκρατίας, για την πρόσδεση στο άρμα της Ευρωπαϊκής νεοφιλελεύθερης Δεξιάς, στο πρόσφατο παρελθόν αλλά και στο παρόν, σε πολλές περιπτώσεις, είναι δεδομένες.

Και μάλιστα οι ευθύνες αυτές αποδόθηκαν και αποδίδονται, από τους ίδιους τους λαούς της Ευρώπης, προκαλώντας την συρρίκνωση της πολιτικής επιρροής των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, που στο εξωτερικό ονομάστηκε ΠΑΣΟΚοποίηση γιατί ξεκίνησε από την Ελλάδα και ακολούθησε κι αλλού, για κόμματα κάποτε λογίζονταν ως κραταιά.

Εν τούτοις όμως δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι ο χώρος αυτός, κατάφερε ιστορικά να εκφράσει ένα πολύ μεγάλο μέρος του κόσμου της εργασίας πανευρωπαϊκά και μάλιστα κατάφερε να διαμορφώσει την ταυτότητα του, στη βάση των εμβληματικών διεκδικήσεων και των μεγάλων κατακτήσεων του εργατικού κινήματος στην Ευρώπη.

Και κατόρθωσε σε επίπεδο Ευρώπης, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '90, να αποτελέσει τον πολιτικό φορέα που έθετε ως κομβικά στοιχεία του προγράμματός του, και μάλιστα ως κυβέρνηση σε πολλές χώρες, την προστασία της εργασίας, τη στήριξη του κοινωνικού κράτους και όλα όσα σε γενικές γραμμές και στο σήμερα συγκροτούν μια ουσιαστική πολιτική υπέρ των κοινωνικών αναγκών.

Και σήμερα, είναι αλήθεια ότι διαπιστώνουμε πως πληθαίνουν οι φωνές που βρίσκονται στο πλαίσιο των αρχών και των αξιών που γέννησαν την Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία που ασκούν εκ των έσω σκληρή κριτική σε λογικές ταύτισης με το νεοφιλελεύθερο συντηρητικό μπλοκ.

Εξάλλου, ήδη υπάρχουν οι απτές πολιτικές αποτυπώσεις αυτής της στρατηγικής.

Είδαμε, για παράδειγμα, το αποτέλεσμα στις εκλογές της Μεγάλης Βρετανίας με τους Εργατικούς, υπό την ηγεσία Τζέρεμι Κόρμπιν, ο οποίος αμφισβητήθηκε στην αρχή, όλοι οι πολύ έγκυροι, εντός εισαγωγικών,

αναλυτές, προεξόφλησαν ότι με μια τέτοια αριστερόστροφη τοποθέτηση δεν θα μπορούσε παρά το εργατικό κόμμα να καταγράψει μια συντριπτική ήττα, πέτυχε ένα εξαιρετικό ποσοστό, από τα καλύτερα της ιστορίας του, και για πολύ λίγο έχασε τη διακυβέρνηση. Και βεβαίως αυτό σε αντίστιξη με την πτωτική πορεία των Εργατικών από τα χρόνια του Τόνι Μπλερ και μετά.

Κατόρθωσαν, λοιπόν, εκεί, στη βάση ενός ριζοσπαστικού πολιτικού προγράμματος να καταγράψουν μια πολύ μεγάλη νίκη. Το σημαντικότερο που κατόρθωσαν όμως δεν είναι το εκλογικό αποτέλεσμα.

Αλλά το ότι έφεραν στις τάξεις τους μεγάλα τμήματα του κόσμου της εργασίας και της νεολαίας και μάλιστα σε δύσκολες εποχές όπου στη Βρετανία υπήρχε και υπάρχει ένα μεγάλο ρεύμα δεξιόστροφο, δεξιού και ακροδεξιού λαϊκισμού, το οποίο επέφερε και το αποτέλεσμα στο δημοψήφισμα για το λεγόμενο Brexit.

Επίσης, να αναφέρω το παράδειγμα της Πορτογαλίας, όχι γιατί είχαμε την τιμή να είναι η τελευταία ομιλήτρια πριν ανέβω στο βήμα η βουλευτίνα του σοσιαλιστικού κόμματος αλλά γιατί πραγματικά πιστεύω ότι εκεί έχουμε ένα σημαντικό παράδειγμα ενός κυβερνητικού συνασπισμού Σοσιαλιστών και Αριστεράς, παραδοσιακής Αριστεράς.

Η κυβέρνηση του αγαπημένου μου φίλου του Αντόνιο Κόστα η οποία πιστώνεται εξ ολοκλήρου την οικονομική ανάκαμψη της χώρας και τη σημαντική βελτίωση των κοινωνικών δεικτών. Κερδίζει έδαφος, δημοτικότητα, πάει εξαιρετικά.

Ενώ ανάλογες, πιστεύω, διαδικασίες στην κατεύθυνση ενός κοινού βηματισμού, όπως στην Πορτογαλία, γίνονται και αλλού. Στην Ισπανία, για παράδειγμα, εκεί που οι μεγάλοι κοινωνικοί αγώνες ενάντια στη λιτότητα, παρήγαγαν ουσιαστικές πολιτικές μετατοπίσεις και δυνατότητες συμπόρευσης των προοδευτικών δυνάμεων αλλά και αλλού.

Δεν είναι όμως το κυρίαρχο παράδειγμα. Και άρα πρέπει να δουλέψουμε σ' αυτή την κατεύθυνση.

Γιατί πιστεύω ότι η ανασυγκρότηση μιας ισχυρής προοδευτικής συμμαχίας στην Ευρώπη, περνά μέσα από τις επιλογές και των δυνάμεων της Σοσιαλδημοκρατίας.

Και νομίζω δεν χωρά αμφισβήτηση ότι στον εν εξελίξει πολιτικό ανταγωνισμό, δεν μπορούν να υπάρξουν ίσες αποστάσεις ανάμεσα στο συντηρητικό και το προοδευτικό στρατόπεδο σε επίπεδο Ευρώπης.

Εξάλλου, οι ανοιχτές προκλήσεις και τα μεγάλα διακυβεύματα για την επόμενη μέρα δεν επιτρέπουν μια τέτοια λογική.

Γιατί νομίζω ότι είναι η στιγμή που κάθε πολιτική δύναμη καλείται να πάρει στρατηγικές αποφάσεις για την επόμενη μέρα στην Ευρώπη. Και φυσικά αυτό θα σημαίνει και εξελίξεις που θα αφορούν άμεσα και κάθε χώρα ξεχωριστά.

Επιτρέψτε μου να πω όμως δυο λόγια και για τα διακυβεύματα έτσι όπως αντανakλούνται στη συζήτηση σήμερα στην Ευρώπη, συζήτηση που θα έπρεπε να έχει προχωρήσει πολύ περισσότερο από ότι έχει προχωρήσει σε επίπεδο κορυφής, που αφορά τις αναγκαίες αλλαγές που χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Πριν από λίγους μήνες εκμεταλλευτήκαμε την επίσκεψη του προέδρου Μακρόν στην Ελλάδα και απευθύναμε μια ομιλία ο καθένας από το χώρο της Πνύκας. Με αναφορά στις αναγκαίες αλλαγές για το αύριο της Ευρώπης. Πέρασαν αρκετοί μήνες, δεν προχώρησε αυτή η συζήτηση. Σήμερα έβλεπα μια γελοιογραφία στον ευρωπαϊκό Τύπο όπου ήταν σε ένα μεγάλο λεωφορείο που έγραφε απ' έξω Ευρώπη, ο Μακρόν στο τιμόνι να τον έχει πάρει ο ύπνος και να μπαίνει ξαφνικά φουριόζα η Μέρκελ μέσα με τις βαλίτσες και να του λέει ξύπνα, πρέπει να αποφασίσουμε πού θα πάμε. Έχουμε αργήσει να αποφασίσουμε πού θα πάμε. Οι εξελίξεις στη Γερμανία, η αδυναμία συγκρότησης κυβέρνησης καθυστέρησαν το εγχείρημα. Πιστεύω όμως ότι το γεγονός ότι υπάρχει κυβέρνηση και με τη συμμετοχή του SPD δίνει μια ελπίδα στο να ξεκινήσει η συζήτηση. Και υπ' αυτήν την έννοια θα έπρεπε κανείς να προσεγγίσει την αγωνία που υπήρχε το προηγούμενο διάστημα. Διότι σε άλλες συνθήκες πιστεύω ότι δεν θα υπήρχε κανείς από μας που θα θεωρούσε εύλογο, λογικό, σκόπιμο, να στηριχθεί ένα κόμμα όπως το κόμμα της κ. Μέρκελ, και μάλιστα με τους συμμάχους της, στη Βαυαρία που

είναι ακόμα πιο ακραίοι, από ένα προοδευτικό κόμμα. Όμως σήμερα η συζήτηση για το αύριο της Ευρώπης, και η όποια συνεισφορά μπορεί να γίνει σ' αυτή τη συζήτηση από δυνάμεις που έχουνε έναν προοδευτικό προσανατολισμό, πιστεύω πως είναι κρίσιμη για όλους μας.

Περιμένουμε λοιπόν να δούμε πού θα πάει το λεωφορείο.

Οι καιροί όμως απαιτούν από μας σαφήνεια λόγου και δράσεων, και σαφήνεια λόγου και αιτημάτων στην προοπτική μιας αναγκαίας επαναθεμελίωσης ενός προοδευτικού οράματος για την Ευρώπη.

Έχουμε την ιστορική ευκαιρία, πιστεύω, να οργανώσουμε το τέλος μιας εποχής για την Ευρώπη.

Και παράλληλα να θέσουμε τις βάσεις για την επόμενη.

Με ένα ρεαλιστικό πολιτικό σχέδιο για την Ευρώπη για τους πολίτες της.

Επανασυνδέοντας την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση με τις θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης.

Η δημοκρατική, κοινωνική και οικολογική επανίδρυση της Ευρώπης, δεν μπορεί να είναι απλά ένα σύνθημα. Πιστεύω πως είναι η μόνη διέξοδος για την Ευρώπη.

Είναι ανάγκη δώσουμε τη μάχη με στόχο να προχωρήσουμε στην οικονομική αλλά και κοινωνική εμβάθυνση.

Και θέλω να τονίσω την κοινωνική διάσταση, διότι η μέχρι σήμερα έλλειψη αξιόπιστων δεσμεύσεων σε κοινωνικούς στόχους δεν προκύπτει τυχαία.

Αποτέλεσε πολιτική επιλογή.

Και είναι απολύτως καταστροφική και εν τέλει διαβρωτική για το ευρωπαϊκό ιδεώδες.

Διότι αποξενώνει τους πολίτες από την Ευρώπη και τις διαδικασίες της.

Ιδιαίτερα σε εκείνες τις χώρες που έχουν βιώσει, όπως η Ελλάδα, δυσανάλογα το κοινωνικό κόστος της κρίσης.

Με αυτή την έννοια λοιπόν, έχουμε ανάγκη τόσο τον εκδημοκρατισμό της ευρωζώνης όσο και έναν ισχυρό και νομικά δεσμευτικό ευρωπαϊκό πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Είναι εκ των ων ουκ άνευ, ότι η δημοκρατική επανεκκίνηση της Ευρώπης δεν μπορεί παρά να έχει ως αφετηρία την οικονομική και νομισματική ένωση, η οργανική ενότητα της οποίας προσδιορίζει, σε μεγάλο βαθμό, και τη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού εγχειρήματος συνολικά.

Και οργανική ενότητα δεν μπορεί να υπάρξει όσο παραμένει αυτή η ένωση μόνο νομισματική, αλλά όχι και οικονομική. Δηλαδή όσο, εν τέλει, δεν μετασχηματίζεται και σε πολιτική ένωση.

Οργανική ενότητα δεν μπορεί να υπάρξει όσο διαρκεί η σημερινή, χωρίς προηγούμενο, οικονομική και κοινωνική απόκλιση στο εσωτερικό της. Και ανάμεσα στα κράτη-μέλη αλλά και εντός των εθνικών κοινωνιών.

Χρειαζόμαστε εν τέλει, μια νέα δομή. Μια νέα δομή που θα πρέπει να υπόκειται στη δημοκρατική νομιμότητα και λογοδοσία.

Με τον συντονισμό της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη δίκαιη ανάπτυξη όπως λέμε εδώ στην Ελλάδα.

Με την κατανομή των δημοσιονομικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης και της αναγκαίας έκδοσης ευρωομολόγων, για την πρόληψη του δημοσιονομικού και κοινωνικού αποκλεισμού. Και βεβαίως με έναν ισχυρό προϋπολογισμό, ο οποίος για να είναι ισχυρός, πρέπει να υπάρχουν νέοι πόροι, γιατί υπάρχουν νέες ανάγκες. Και οι νέοι πόροι, βεβαίως δεν μπορούν να γεννηθούν από το πουθενά αλλά μπορούν να βρεθούν μέσα από τη φορολογία όχι των πολιτών αλλά ακριβώς αυτών που διαφεύγουν τη φορολογία. Όπως ο φόρος Τόμπιν, ή ο φόρος που αφορά μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ευρωπαϊκό χώρο. Ιδέες οι οποίες έχουν κατατεθεί και σε ανώτατο επίπεδο από τις προοδευτικές δυνάμεις.

Για μας, ο εκδημοκρατισμός της ευρωζώνης σημαίνει μια νέα αρχή για την Ευρώπη.

Γιατί είναι γεγονός ότι η υπάρχουσα δομή και λειτουργία της Νομισματικής Ένωσης, το μόνο που εγγυάται είναι νέα αδιέξοδα.

Πώς όμως μπορούν να προχωρήσουν όλα αυτά τα αναγκαία αιτήματα αν δεν υπάρξει η μέγιστη δυνατή συσπείρωση των δυνάμεων, κοινωνικών και πολιτικών, που τα ασπάζονται, που τα πιστεύουν, που τα προωθούν.

Οι μάχες που έχουμε μπροστά μας για να κερδηθούν χρειάζεται η ευρύτερη δυνατή κοινωνική και πολιτική συσπείρωση και συμπόρευση των δυνάμεων της αριστεράς, των δυνάμεων του δημοκρατικού σοσιαλισμού, των δυνάμεων της οικολογίας.

Θέλω, όμως, να κλείσω με κάτι που νομίζω είναι και η κρισιμότερη παράμετρος στο ζήτημα της συμπόρευσης των προοδευτικών δυνάμεων στην Ευρώπη.

Και αυτό δεν είναι άλλο από την προοπτική που πρέπει να δώσουμε στη νέα γενιά.

Το νεοφιλελεύθερο σχέδιο, έφερε τα ιστορικά υψηλά στην ανεργία των νέων, όχι μόνο στην Ελλάδα, σε μια σειρά από χώρες, ιδίως του Νότου.

Το σχέδιο της ακροδεξιάς από την άλλη, υπόσχεται στους νέους ανθρώπους μονάχα φόβο, μίσος και διχασμό. Και διαρκή ανταγωνισμό ανάμεσα στους λαούς.

Είναι λοιπόν ευθύνη των προοδευτικών δυνάμεων, να δώσουν τη μάχη για την Ευρώπη που θα χωρά τα όνειρα και τους στόχους των επόμενων γενιών. Των νέων ανθρώπων.

Διότι οι αξίες που πρεσβεύουμε, είναι αυτές που τροφοδοτούν τη δύναμη της συλλογικής προόδου και της ευημερίας, απέναντι στον κίνδυνο της οπισθοδρόμησης που ορθώνεται μπροστά μας.

Και πιστεύω ότι έχει έρθει η ώρα αυτές οι αξίες να μπουν στην πρώτη γραμμή. Και οι ικανότεροι και οι αποτελεσματικότεροι να τις υπερασπιστούν και να αγωνιστούν γι' αυτές είναι οι νέοι άνθρωποι. Άρα αυτούς, τις νέες

γενιές, τη νεολαία, τις νέες και τους νέους της Ευρώπης πρέπει να βάλουμε στην πρώτη γραμμή του αγώνα και της διεκδίκησης.

Μ' αυτές λοιπόν τις σκέψεις θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την υπομονή σας να με ακούσετε και θέλω να πω ότι είμαι βέβαιος πως αυτή η ιδέα της συμπόρευσης της ανάγκης για μια νέα προοδευτική συσπείρωση στην Ευρώπη, αυτή η ιδέα θα καρποφορήσει και σε κεντρικό επίπεδο, κυρίως όμως σε κάθε χώρα ξεχωριστά. Οι μάχες που έχουμε να δώσουμε μπροστά μας είναι σημαντικές, κερδίσαμε όμως όταν δώσαμε αυτές τις μάχες, μην το ξεχνάμε. Αλλά θέλω να ξέρετε τις πιο όμορφες μάχες και τις πιο όμορφες νίκες δεν τις έχουμε ακόμα δει. Είναι μπροστά μας.

Το Γραφείο Τύπου, 17/03/2018